

Akciová společnost – charakteristika společnosti, účastnické cenné papíry

Teoretická část 1

- 1) Jak ručí akcionář za závazky společnosti?
- 2) Jakou podobu mohou mít akcie?
- 3) V jaké formě jsou akcie vydávány?
- 4) Může existovat akcie na majitele v zaknihované podobě?

Příklad 1

- 1) Pan Cvrček je držitelem listinné akcie na jméno. Akcii převádí na pana Bartáka, a to tak, že ji pan Cvrček panu Bartákovi předá. Po svolání valné hromady se pan Barták vybaven převáděnou akcií domáhá svého hlasovacího práva a následně i výplaty dividendy. Je jeho nárok oprávněný?
- 2) Modifikujme předchozí případ tak, že pan Cvrček akcii panu Bartákovi předá a ten se na akcii na rubu podepíše. Opět dochází ke svolání valné hromady a pan Barták se opět domáhá práva hlasovat a práva na výplatu dividendy. Jak má na takový nárok zareagovat společnost?
- 3) Ve stanovách společnosti je uvedeno: „*Akcie je převoditelná pouze po předchozím souhlasu valné hromady.*“ Pan Cvrček však akcii na pana Bartáka převedl, aniž by souhlas od valné hromady získal. Je takový převod platný?
- 4) Pan Barták na udělení souhlasu již nechce čekat. Obchod (tedy koupě inkriminované akcie) se mu již přestal jevit zajímavý. Celá věc se táhne už několik měsíců. Má nějakou možnost od závazků spočívajících v převzetí akcie a zaplacení sjednané částky odstoupit?
- 5) Pan Cvrček je v tomto případě držitelem akcie na majitele. Poctivě se účastní valných hromad a dobře se zná s předsedkyní představenstva. Rozhodne se však z osobních důvodů akcii převést na pana Bartáka. Obchod proběhne (pan Barták uhradí příslušnou částku a pan Cvrček mu za to předá akcii). Při další valné hromadě si však předsedkyně představenstva změny povšimne. Hledá pana Cvrčka a když se dozví, že jeho akcii drží pan Barták, znemožní mu na valné hromadě hlasovat, protože podle ní ustanovení stanov, které hovoří o tom, že „*[a]kcie je převoditelná pouze po předchozím souhlasu valné hromady [...]*“ dopadá rovněž na tento případ a převod akcie je tak neúčinný. Má pravdu?
- 6) Pan Cvrček je držitelem akcie na jméno. Chybí mu však finanční prostředky na dostavbu domu. Akcie by se ale nerad vzdal zcela. Dohodl se tak s panem Bartákem, že by mu prodal „*polovinu akcie*“ a že by ji tak měli „*napůl*“. To panu Bartákovi vyhovuje, neboť on by sice akcii koupil velice rád, nemá ale tolik peněz. Oba pánové však váhají, jestli to vůbec je možné. Mohou být akcie společným majetkem více osob? A jde-li to, jakou úpravou by se případný vztah „*spoludržitelů*“ řídil?

Příklad 2

- 1) Pan Cvrček je držitelem akcie na majitele. Dluží však panu Bartákovi a nemá žádné finanční prostředky, jimiž by mohl svůj dluh splnit. Protože však akciová společnost,

jejíž akcii drží, dosáhla nevídaného zisku, rozhodla valná hromada o rozdělení zisku mezi akcionáře. Dluh pana Cvrčka je těsně před splatností. Aby se nedostal v mezidobí mezi přiznáním dividendy a její výplatou do prodlení, napadlo ho, že by panu Bartákovi nabídl namísto splacení dluhu penězi samo právo na výplatu dividendy. To by se panu Bartákovi mohlo vyplatit, protože sice bude muset počkat o pár týdnů déle, ale výše dividendy přesáhne dlužnou částku. Je tento postup možný?

- 2) Pan Cvrček se svým nápadem neuspěl, a proto se rozhodl prodat svoji akcii panu Douděrovi. Ten za ni přislíbil jistý finanční obnos, který pan Cvrček potřeboval, a pan Cvrček mu proti tomuto příslibu akcií předal. Pan Douděra však neplní, co slíbil, a k zaplacení smluvené ceny se nemá. Mimo to se dokonce s předmětnou akcií dostavil na valnou hromadu, na valné hromadě hlasoval a aby toho nebylo málo, akcií se prokázal v sídle společnosti při výplatě dividendy a dividendu tak získal pro sebe. Pan Cvrček se snaží celou věc rozporovat a napadá to, že panu Douděrovi společnost umožnila hlasovat na valné hromadě a získat dividendu, i když nesplnil, co splnit měl. Má pan Cvrček nějakou naději na úspěch?
- 3) Co je to tzv. tantiema a jaký je její smysl?
- 4) Objasněte pojem *emisní kurz* a *emisní ažio*.

Příklad 3

Pan Barták se rozhodl založit vlastní akciovou společnost. Nemá však dostatečné finanční prostředky, aby překonal minimální hranici základního kapitálu (disponuje pouze 1 000 000,-- Kč). Věří však, že by jeho podnikatelský záměr mohl přilákat i další potenciální akcionáře.

- 1) Porad'te, zda může společnost založit, resp. jak.
- 2) Do kdy musí být upsané akcie splaceny?
- 3) Co jsou tzv. *zatímní listy*? Jedná se o cenné papíry? A pokud ano, jakou formu tyto cenné papíry mají (co to prakticky znamená)?